

Képek és szavak a Dunáról

id. Markó Károly, *Visegrád*, 1826-30

Utas, itt pihen, e római sírban,
Ki jeges Duna partján született.
De ne csodálkozz, te is jól tudod,
Mindannyiunk örök hazája Róma.

Ferencz Győző fordítása

Lászai János (†1523) gyulafehérvári
főesperes, a Szent Péter Bazilika
magyar gyóntatójának sírköve a római
Santo Stefano Rotondo templomban ›

Valahányszor átmegyek egy buda-pesti Duna-hídon, eszembe jut, hogy ez nem csak egy nagy, koszos folyam, hanem Európa jelképe is, és mindig meghatódom. A Deltában a Duna más: ezernyi kusza ág, tenyészet, ter-mészet, és olyannyira önmaga, hogy nem sugall szimbólumokat.

(...) A Duna-delta (is) első látásra a legszebb, de csak később lesz igazi. (...)

A zeg-zugos csatornák partján, a suta irtá-sokban, a deszkából, kátránypapír-ból tajkolt magányos bódék körül paradicsomok virítanak, és autógu-mik.

(...) Lentebb, folyásirányban felhagyott üzemek betonszörnyei állnak.

Csiki László: Hordalék – avagy hogyan lehet a hosszú Dunát röviden elmagyarázni.

(részletek) Európai Utas, 37. szám

© fotó: Sophie Ristelhueber

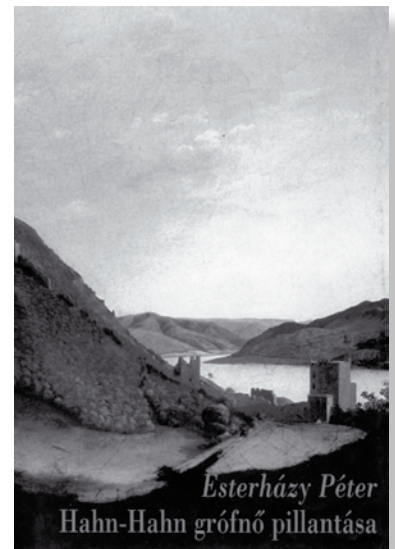

© fotó: Sophie Ristelhueber

A Duna mint emlékezés. Újrafelfedezése az összetartozás mozzanatának. Népeket összekötő országút. Dunának, Oltnak egy a hangja. A Duna mint Európa sine qua nonja. A kulturális sokszínű folyékony kódja. A kontinens ütőere. Történelemfolyó. Időfolyó. Kultúrfolyó. Szerelemfolyó. A népeket összekötő béklyó. Szabadságbilincs.

Mindez nehezebbre esett.

Viszont látva, de legalábbis föltételezve, hogy van valami, ami Ulmot Béccsel és azt Belgráddal összeköti, és ha nem szeretné azt mondani, hogy ez a valami a Duna, e metafizikai locsipöcsi, imaginárius folyam, akkor odajutna, hogy ő az, ő, aki összeköti Ulmot Belgráddal, ő, az utazó. Ékes hajója a parton állók láthatatlan sorfala között siklik. De a hajót a Duna viszi, a Dunát meg a leélt életek súlya, az az elviselhetetlen nehéz, amit elviselünk, mi, utazók. Ezért van az, hogy a rakodópart alsó kövén ül, és nézi, hogy úszik el a dinnyehéj, már akinek ez mond valamit.

Esterházy Péter
Hahn-Hahn grófnő pillantása

Esterházy Péter: Hahn-hahn grófnő pillantása (részletek)

A könyv megjelent magyar nyelven, ezenkívül németül, finnül, olaszul, franciául, dánul, hollandul, angolul, spanyolul, szerbül, románul, bolgárul, japánul és svédül.

A Duna egy metafora: az összetett és el-
lentmondásosan rétegződő modern iden-
titás, sőt mindenféle identitás metaforája,
mert a Duna nem azonosítható egyetlen
néppel vagy kultúrával, hiszen sok orszá-
got átszel, sok népet, nemzetet, kultúrát,
nyelvet, hagyományt, politikai és társa-
dalmi rendszert összeköt.

Claudio Magris: Duna. (részlet)

Claudio Magris és Giorgio Pressburger ›

